

Az 1958. évi erdészeti kiállítás Egerben

Ha valaki belép az EGREDŐ Zrt. központi épületébe, először a főbejárattal szemben, a falon lévő méretes festménnyel találkozik. A képet bizonyos Tallér Pál készítette 1958-ban, amikor az Érsek-kertben (akkori nevén Népkertben) egy nagyszabású erdészeti kiállítást rendeztek meg.

Tallér Pál – művészi hajlamokkal megáldott kollégánk – akkor a Mátrai Állami Erdőgazdaság Műszaki Osztályán dolgozott építési előadóként, és szép festményeiről, faragványairól volt ismert. A festmény erdei környezetbe ágyazott szép verset, „Az Erdő fohászát” ábrázolja, és a kiállítás nyitó kapujánál helyezték el, a látogatókat először ez a látvány fogadta (fotó).

Az Erdő fohász (1958)

*„Vándor, ki elbaladsz mellettem,
ne emelj rám kezet!
Hallgasd meg kérésem: ne bántsi!”*

Ezek a sorok, és az írás teljes szövege kifejezi az erdészek mentalitását, szellemét, az erdővel való bensőséges kapcsolatát. Azzal, hogy a kiállítás szervezői a festményt fő helyre tették, annak adtak hangsúlyt, hogy fél évszázaddal ezelőtt, abban a nehéz időszakban, a nagy munkák közepette is fontosnak tartották ezeket a gondolatokat.

Ma már kevesen emlékezünk a kiállításra, erre a nagyszerű eseményre. Én magam bátyámmal együtt, gimnazistaként részt vettünk az előkészületekben, segédmunkások voltunk az építési

munkákban, a pavilonok berendezésében, a kezdetektől a teljes lebontásig végig jelen voltunk.

A bemutató területére érve a látogatók egy fából készült, ácsolt boronafal-as, faszindelyes épületbe – mai szóhasználatl fogadó házba – érkeztek, amelyet az Erdőgazdaság érsekségi időkből örökölt kiváló ácsbrigádja épített *Tóth Bertalan* ácsmesterrel az élen. A házban tisztán agancsokból készült bútorzat – asztal székekkel, agancscsillár – fogadta a vendégeket. A falon a legértékesebb trófeák és néhány, az erdőgazdaságnál dolgozó tehetséges ember festménye volt látható

Főkapu a fogadó házzal

A bejárat felett nyírfaléccekből készített feliraton ezt olvashatjuk: „ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI ERDŐGAZDASÁGOK”. Ennek az a magyarzata, hogy a kiállítás a hat északi erdőgazdaság – Börzsöny, Cserhát, Mátra, Nyugat-Bükk, Kelet-Bükk, Zemplén – részvételével jött létre. Természetesen a szervezés orozslánrésze az egrieknek jutott, ők kezdeményezték és vállalták a nagy feladatot. A fotón kissé takarásban látszik a fogadó ház falán elhelyezve a résztvevő gazdaságok sematikus térképe.

A fogadóépületen áthaladva egy szembejövő „Csemetekert” felirattal találkozunk. Ne felejtsük el, 1958-at írunk, amikor az országban a magyar erdészet legeredményesebb erdősítési (telepítés-fásítás, erdőfelújítás) programja zajlik, és ebből kivette részét az Egri (Nyugat-Bükk) Erdőgazdaság is. Eger 20 km-es körzetében létrehoznak négy nagy csemetekertet: Kerecsend, Mezőkövesd, Füzesabony és Kál térségében, emellett a Mátra és a Nyugat-Bükk területén több mint 100 kis kertet működtetnek az '50-es, '60-as években. Ezekben az években alakulnak a Fásító Erdészetek, Egerben Fásítási Csoportot szerveznek. Nagy lendülettel folyik a háborúból visszamaradt felújítási hátrálékok felszámolása. Ezekből a munkálatokból adnak ízelítőt a szervezők egy

tenyérnyi csemetekert bemutatásával. Az Érsek-kert egy kis tisztását felszántották, bekerítették, valóságos csemete és suháng ágyásokat alakítottak ki *Magyar Rezső* nyugdíjas erdész irányításával.

A csemetekert mellett elhaladva megérkezünk a nagyközönség részéről legnagyobb érdeklődést kiváltó bemutatókhoz, a pavilonsorhoz. Ott helyezték el a térség növény- és állatvilágát bemutató tablókat, a hat erdőgazdaságról szóló adatokat, jellemző fotókat, a vadászat trófeáit. A kiállítási anyagok felölelték az erdőgazdálkodás szinte valamennyi területét a csemetetermeléstől a fakitermelésig, beleértve az ún. „mellékhaszonvételt”, a fagyártmánytermelést, a vadászatot és a halászatot, ahogy akkor mondták, a bölcsőtől a koporsóig szinte minden munkafolyamatot bemutattak.

László bátyám és én mint gimnazisták a több napig tartó kiállítás alatt a pavilonokhoz voltunk beosztva, a látogatókat kellett tájékoztatnunk a kiállított dolgokról. Ezt a feladatot szívesen vállaltuk, különösen a bátyám bizonyult nagyon jó idegenvezetőnek, nagy szövegével és humorával elszórakoztatta a közönséget.

A vadászati pavilon gazdag trófeagyűjteményével, kitömött vadjaival, ugyancsak felkeltette az érdeklődést. A kép bal oldalán *Wagner László* „idegenvezető”, akit rövid erdészpályafutása idejéből, erdészkörökben is sokan ismernek.

A vadászati pavilon

Ugyancsak a vadászati kiállítás sátra előtt készült a következő felvétel, amelyen *Dögei Imre* minisztert fogadja *Adamkó József*, a Nyugat-Bükk (Egri) Állami Erdőgazdaság újdonsült igazgatója.

Dögei a Kádár-kormány földművelési minisztere volt 1956-60 között, elsősorban azért látogatott Egerbe, mert az Érsek-kertben az erdészeti kiállítással egy időben a park másik felében mezőgazdasági bemutató volt, ahol pavilonok egész sora ismertette a térség állattenyésztését, növénytermesz-

Adamkó igazgató fogadja Dögeiminisztert

tését, borászatát. Az erdészet nem tartozott Dögeihez, már *Tömpe István* kiharcolta, hogy az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője – aki 1958-ban már dr. Balassa Gyula volt –, közvetlenül a kormány alá volt rendelve. Adamkó 1958-tól '77-ig, az államerdészet idejében napjainkig, a leghosszabb ideig, 19 éven át volt az Egri Erdőgazdaság igazgatója. Erdészeti szakismeretei nem voltak, ezt nagy szorgalommal és akarattal igyekezett pótolni, emellett támaszkodott a szakemberek tudására. Igazgatói székét '58 márciusában foglalta el, az Érsek-kerti kiállítás megszervezését azonnal magáévá tette. Én magam elismeréssel tudok rá visszagondolni.

A pavilonsor után a különböző erdészeti munkák és eszközök bemutatása következett a maguk valóságában. Újdonságnak számított a „villanypásztor”, amelyet egy kisebb bokros rész bekerítésével mutattak be. Akkoriban – az '50-es évek második felében – a szaklapokban már olvashattunk a fiatal erdősítésekben tapasztalt vadkárokról, a háború után megcsappant vadlétszám akkorra már újra növekedésnek indult, és károsított. A villanypásztor azért jött számításba, mert a kerítésépítés költséges volt, és a mi erdeinkben csak a '60-as években építettek növekvő mértékben kerítéseket. A villanykerítés végig működött a kiállítás alatt, emberre-állatra nem jelentett veszélyt, mégsem volt tanácsos a vezetékhez hozzáérni, mert – különösen eső után – könnyen földhöz teremtette az embert, mint ahogy ez velem megtörtént.

Továbbhaladva a gépek, technikai berendezések bemutató helyére érkeztünk, ahol az 1955-től kezdődő műszaki fejlesztés eszközeiből láthatunk jó néhányat. Ezek közül legjelentősebbek a motoros fűrészek, az aggregátorral hajtott ERP, a benzines MRP (ezek még két személyes fűrészek voltak), sokféle csemetekerti gép és adapter. Fotókkal mutatták be a lánctalpas traktorokat, a felhasználásban alkalmazott DT-413-ast két pótkocsival, vagy az Sz-80-as lán-

talpast, amelyet az alföldi területeken mélyszántásra alkalmaztak, hegyvidéken pedig már megkezdtek ezekkel a tolólapos munkákat földutak építésénél.

A kiállítás évében építi meg Jáhn Ferenc, a kiváló mérnök ember (műszaki csoportvezető az egrieknél) az Istállós-kői kötélpályát, az országban az elsők között, és ezzel elindítja a kötelezés mindmáig tartó gyakorlatát az Egri Erdőgazdaságnál. Az Érsek-kerti kiállítás is összeállított Jáhn Ferenc egy kisebb kötélpályát, amelyet a park faóriásaira szerelt fel, és működtetett az érdeklődő látogatók számára. A látványosságok közé tartozott a maga valóságában megépített mészkemence és a faszénboksa. Természetesen a város szívében begyűjtani nem lehetett, de így is nagy érdeklődés kísérte ezeket.

A kiállításról, az erdészet és a város nagy eseményéről beszámolt a BÜKKI FAKOPÁCS, a Nyugat-bükkiek üzemi lapja. Ez a havonta megjelenő tartalmában és formájában színvonalas újság 1955-58 között működött, apám, *Wagner Lajos* alapította, a nyomtatási munkálatokat a Heves megyei Nyomda végezte. Az újságról ízelítőként bemutatok egy fotót rámontírozva néhány cikket, többek között a kiállításról szólót.

Az üzemi lap számomra sok információt nyújtott az erdészet történetéből, arról a három évről, amíg életben volt. Innen tudom azoknak a kollégáknak a névsorát, akik a kiállítás megrendezésében a legtöbbet tettek, ők a következők: *Tóth István* fásítási csoportvezető, *László Pál* népművész, erdőmérnök, *Tallér Pál* technikus, *Magyar Rezső* ny. erdész, *Kondász Dénes* technikus, *Ercsényi Pál* erdőmérnök, *Divéki*

Sándor fővadász, *Szadlis Sándor* vadászati felügyelő, *Nádudvari Jenő* erdőmérnök, *Majnár Miklós* gazdasági felügyelő. Tallér és Divéki a mátraiaktól jött, a többiek egriek.

Az egri kiállítás néhány napig tartó fennállása számomra maradandó élmény volt. Sok kiváló erdész egyéniséggel találkoztam, akik hatással voltak további életem alakulására.

Közülük egy sokoldalú erdőmérnökről szeretnék itt megemlékezni, akit a kiállításon ismertem meg, ő az a *Gál István*, aki akkor (1953-58) a Szilvásvárad Vasútüzem vezetője volt. Pályája során mindvégig foglalkozott fészteszettel, szobrászattal, erről az oldaláról sokan ismerik az országban. A Bükk-fennsíkon készített akvarelljeiből kettőt kiállítottak a fogadó épület falán, az egyiket itt bemutatom.

Az erdélyi születésű Gál István az ország több erdőgazdaságánál dolgozott (Miskolc, Eger, Zala, Pécs) különféle műszaki munkakörökben. A szegedi Erdészeti Technikum tanáraként eltöltött tíz évre szeretettel emlékeznek egykori tanítványai. A bemutatóhelyek átfogó képet nyújtottak az erdészetről, beleláthattam a gyakorlat műhelyitkiba. Azt hiszem akkor érett meg bennem az elhatározás, hogy követem apám hivatását, és egy év múlva már a soproni egyetemünk hallgatója voltam.

A kiállítás lebontása után a fogadó épületet az Egri Erdészet vezetője, *Ercsényi Pál* javaslatára az Eged-hegy hátánál lévő Nagyhálás-tetőn építették fel, ahol aztán az utaktól távol eső kellemes környezetben az akkori kollégák gyakran tartottak összejöveteleket, baráti poharaztatásokat. Az épület megviselt állapotban ugyan, de még mindig áll, vadászok használják.

Tallér Pál festményét Az Erdő fohászat az egri központban, az utca felőli régi épület (ma már a Könyvtár tulajdon) lépcsőházában helyezték el. Nyugdíjba vonulásom előtt Péter István szilvásvárad (korábban feketesári) erdész felkérésre tölgylevél motívumokkal díszített nagyon szép keretet készített, ebbe ágyazva helyeztük el mai helyére, a főbejárattal szemben, remélem hosszú időre.

Erdeink megóvásáról szóló szép gondolatok ma is érvényesek, hiszem, hogy egyre aktuálisabbak. Bízom benne, hogy a ma nemzedékeinek tagjai nap, mint nap elhaladva a kép előtt talán emlékeznek majd az elődökre, a fél évszázaddal korábban történetekre.

Wagner Tibor, ny. erdőmérnök

BÜKKI FAKOPÁCS
A NYUGATBÜKKI ÁLLAMI ERDŐGAZDASÁG ÜZEMI HIRADÓJA

Az első kopogtatás!

Erdősítések védelme villanykerítéssel

**Országfásítás
ősi ültetésének gipsztése**

Állapot a Fakopácra...

Bükk Fakopács